

[Niels Helveg Petersen]

Jeg synes, justitsministerens redegørelse giver et udmærket resumé over, hvad der inden for de seneste år rent faktisk er sket på lovgivningsområdet, men vi kan ikke tillade os at se helt historieløst på dette her. Vi står jo over for et af menneskehedens største diskussionsemner gennem tiderne, nemlig hvorledes forholdet skal være mellem forbrudelse og straf. Dette spørgsmål har altid optaget folk, og det må det fortsat gøre.

Det store spørgsmål er jo nemlig: Hvordan modvirker man kriminalitet, hvordan modvirker man volden? Hvordan kan vi sætte ind over for de tendenser, vi ser i vort samfund til en vis afstumpning af holdningen til vold? Skolernes arbejde kan overhovedet ikke sættes højt nok. Det er kolossalt vigtigt, at lærerne og forældrene i samarbejde gør en stærk indsats i skolerne for at modvirke tendenser til mobning og vold mod andre elever. Det er vigtigt, at man skaber uddannelsesmiljøer, som holdningsmæssigt modvirker voldstendenserne. Tilsvarende spiller det frivillige foreningsliv, som heldigvis er så udbredt i dette land, en kolossal rolle. Det arbejde, der udføres i idrætsklubberne, kan ikke roses højt nok, og dets betydning for bekæmpelse af stigningen i voldsforbrydelserne kan ikke overvurderes. Vi skal også være yderst opmærksomme på at udvikle samarbejdet mellem skolerne, den sociale sektor og politiet – det såkaldte SSP-samarbejde – som i en lang række sammenhænge udføres virkelig talentfuldt og har vist sig at have en god virkning med hensyn til at modvirke vold.

Der må selvfølgelig også til stadighed gøres meget for at modvirke misbruget af narkotika og alkohol. Vi ved, at i de miljøer, hvor misbruget finder sted, finder vi også en meget stor del af voldskriminaliteten.

Der må også til stadighed gøres en stor indsats og en forbedret indsats over for voldsopførelser, så de kan hjælpes bedst muligt gennem de traumer, som opstår, efter at man har været udsat for vold, herunder voldtægt.

Vi må selvfølgelig også til stadighed forbedre indsatsen for at modvirke tilbagefald til ny kriminalitet, og her må man jo indrømme, at vores straffesystem ikke kan fremvise imponerende resultater. Vi må konstatere, at det i praksis har vist sig at være overordentlig vanskeligt at forhindre tilbagefald. Jeg synes, at når vi diskuterer dette emne, burde vi også

prøve at se på nogle af de erfaringer, man gør i udlandet. Det er jo ikke kun her i Danmark, vi beskæftiger os med, hvordan man modvirker tilbagefald, det har man også gjort i nogle af vores nabolande, og det kunne da være, vi kunne få nogle gode ideer.

I Norge har man praktiseret en tanke om såkaldte konfliktråd. Indsatsen består i, at man – hvis offeret vel at mærke er indstillet på det – konfronterer voldsmand og offer med hinanden. Det har vist sig, at samtale mellem offer og voldsmand i en lang række tilfælde kan føre til, at tilbagefald til fornyet voldskriminalitet forhindres. Det er klart, at det kun skal ske, hvor offeret er indstillet på det, men de norske erfaringer synes at være ganske lovende. Det ser ud til, at det har en god virkning i retning af at forhindre tilbagefald til ny kriminalitet, og det er en idé, en tanke, som jeg mener at vi også bør drøfte her hos os.

Det er også helt givet, at hurtig retsforfølgning af forbrydelser og hurtig afsoning efter domfældelse er af overordentlig stor betydning for offerets følelse af, at samfundet tager forbrydelserne alvorligt. Jeg tror egentlig, at voldsforbryderens fornemmelse af, at samfundet ser meget alvorligt på forbrydelsen, hænger meget nøje sammen med en hurtig retsforfølgning og øjeblikkelig afsoning, og jeg vil da gerne sige til ministeren, at hvis det er sådan, at ministeren føler, at der er brug for flere ressourcer til hans ministerium på det område, er vi også klar til at drøfte det. Det er jo altid vanskeligt at finde plads på budgetterne til udvidelser, men jeg er overbevist om, at der ville være stor lydhørhed her i Folketinget, hvis ministeren bad om flere ressourcer, netop med henblik på hurtigere retsforfølgning og hurtigere afsoning.

Og til sidst har vi så spørgsmålet: Hvilken virkning har selve straffen på omfanget af voldsforbrydelsen? Jeg tror på, at straf har en vis præventiv virkning, og jeg tror også på, at straf kan begrundes med hensynet til den almindelige retsfølelse. Men jeg tror derimod ikke, at man skal overvurdere den generalpræventive virkning af straffen.

Bare det dog var så nemt, at vi kunne straffe os væk fra grov voldskriminalitet! Bare det var så let! Men der er jo intet samfund – i hvert fald intet samfund, jeg kender til – der har kunnet løse voldsproblemerne ved at sætte